Violenţa este arma celor slabi. (Mahatma Gandhi)

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
18 noiembrie
2011
Anul X
nr. 43 (398)
8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Dreptul la întrunire, cetăţeanul şi poliţia

pag. 3

Experţii „Legatum”: Moldovenilor le este frică să meargă singuri noaptea pe stradă

pag. 4

Delimitarea nulităţii actului juridic de alte cauze de ineficienţă

pag. 5

Stefan Fule: Republica Moldova merge într-o direcţie corectă şi valorifică pe deplin oportunităţile de consolidare a relaţiilor cu UE

Vicepremierul Iurie Leancă, ministrul Afacerilor Externe şi Integrării Europene, s-a întîlnit, recent, în cadrul vizitei delegaţiei R. Moldova la Bruxelles, cu Stefan Fule, Comisar pentru Extindere şi Politică Europeană de Vecinătate, şi cu John Dalli, Comisar pentru Sănătate şi Protecţia Consumatorului. Din delegaţia ţării noastre au făcut parte, de asemenea, Vasile Bumacov, ministrul Agriculturii şi Industriei Alimentare, şi Natalia Gherman, viceministru al Afacerilor Externe şi Integrării Europene, potrivit Serviciului de informare şi comunicare cu mass-media al MAEIE.

Discuţia lui Iurie Leancă cu Stefan Fule a avut loc în contextul reuniunii Grupului Acţiunea Europeană pentru Republica Moldova. În continuarea celor menţionate în cursul reuniunii, Comisarul Stefan Fule a reiterat că Republica Moldova merge într-o direcţie corectă şi valorifică pe deplin oportunităţile oferite de Parteneriatul Estic pentru consolidarea relaţiilor cu Uniunea Europeană. În acest sens, Comisarul a invitat autorităţile RM să menţină nivelul înalt de angajament, deoarece ţara noastră are potenţialul necesar pentru a beneficia de principiul ,,more for more”. Reforma justiţiei, combaterea corupţiei şi consolidarea climatului investiţional sînt domenii unde RM ar putea demonstra şi mai multe progrese, iar Uniunea Europeană va fi alături pentru a susţine aceste procese. Nu în ultimul rînd, a fost apreciată intensificarea cooperării sectoriale cu R. Moldova în domeniul transportului aerian, securităţii energetice şi ştiinţei. Totodată, Comisarul a reiterat faptul că lansarea negocierilor pentru crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător (DCFTA) pînă la sfîrşitul anului curent, aşa cum a fost menţionat în Declaraţia Summit-ului de la Varşovia, rămîne a fi o prioritate pentru Comisia Europeană.

Întrevederea cu John Dalli a fost orientată pe cooperarea RM-UE în domeniul preluării standardelor europene sanitare şi fitosanitare. În acest context, în cadrul discuţiilor s-a convenit ca pînă la sfîrşitul lunii noiembrie curent, cu sprijinul experţilor Comisiei Europene, autorităţile RM să finalizeze şi să aprobe Planul de armonizare al legislaţiei în domeniul sanitar şi fitosanitar. Aceasta va contribui inclusiv la grăbirea negocierilor DCFTA. În aceeaşi ordine de idei, Comisarul Dalli a salutat aprobarea recentă de către Guvernul RM a Strategiei Naţionale pentru securitatea alimentară. La finalul întrevederii, acceptînd invitaţia viceprimministrului Iurie Leancă, oficialul european a asigurat că în timpul apropiat va efectua o vizită de lucru în Republica Moldova.

Moldova are una dintre cele mai mici datorii guvernamentale din regiune raportate la PIB

Datoria guvernamentală brută a scăzut în perioada 2005-2010 de la 37,24 la sută în Produsul Intern Brut la 29,8 la sută. Astfel, Republica Moldova are una dintre cele mai mici datorii din regiune, potrivit economywatch.com, care a făcut un clasament al ţărilor după cheltuielile pe care le suportă guvernele.

Republica Moldova este plasată pe locul 121 din 250 de ţări în clasamentul mondial în funcţie de datoria publică totală brută raportată la PIB. Experţii portalului economic constată că Guvernul moldovean are o datorie totală cu 16,36 puncte procentuale mai mică decît media mondială, care se ridică la 46,17 la sută.

România a avut în anul 2010 o datorie guvernamentală brută de 35,2 la sută din PIB, iar Ucraina de 40,5%. În anii 2005-2010, datoria totală brută a Guvernului de la Kiev a crescut de 2,3 ori. Ucraina ocupă locul 87, iar România locul 111 în lume în clasamentul mondial. O ţară este plasată cu atît mai sus, cu cît datoria ei este mai mare.

Datoria guvernamentală totală brută a Federaţiei Ruse s-a redus de la 14,24% în PIB în 2005, la 9,87% în anul 2010.

Ponderea în Produsul Intern Brut a cheltuielilor guvernamentale, în anul 2010, în Republica Moldova a fost de 40,82%, în Rusia - 38,88%, România - 39,37%, cu mult sub nivelul cheltuielilor suportate de guvernul ucrainean, respectiv 48,97% din PIB, potrivit economywatch.com.

Samuel Zbogar: Slovenia sprijină calea europeană a Moldovei

Slovenia sprijină calea europeană a Moldovei şi optează pentru intensificarea relaţiilor comercial-economice, culturale şi umanitare cu RM. Despre aceasta a declarat, la Chişinău, ministrul Afacerilor Externe al Sloveniei, Samuel Zbogar, în cadrul unei întrevederi cu preşedintele interimar, speakerul Marian Lupu.

Potrivit Serviciului de presă al şefului statului, M. Lupu a apreciat înalt suportul constant şi consecvent al Sloveniei acordat Moldovei în vederea avansării pe calea integrării europene.

Şeful diplomaţiei slovene s-a întîlnit şi cu prim-ministrul Vladimir Filat cu care a discutat oportunităţile de extindere a cooperării economice între cele două state.

Samuel Zbogar i-a transmis premierului mulţumiri din partea omologului său sloven pentru faptul că s-a implicat personal în soluţionarea problemelor investitorilor sloveni de la „Moldova Agroindbank”.

Oficialii au discutat, de asemenea, problematica transnistreană, situaţia politică din Moldova şi perspectiva alegerii preşedintelui ţării.

Programul vizitei ministrului sloven în Moldova a inclus participarea oficialului sloven la lansarea unui proiect social-umanitar la Ocniţa.

Flash

Istoria revine la examenele de bacalaureat şi la absolvirea gimnaziului în Republica Moldova

Ministrul Educaţiei Mihail Şleahtiţchi a stabilit programul examenelor de absolvire pentru toate cele trei trepte şcolare: primar, gimnazial şi liceal. Printre noutăţile şefilor de la Educaţie este examenul obligatoriu la Istorie clasa a 9-a şi pentru candidaţii de bacalaureat, profilul umanist.

De asemenea, la anul, sesiunea de examene pentru clasele a 9-a şi a 12-a, minorităţi, va începe cu proba la limba de stat. Pînă acum testarea la această disciplină se susţinea ultima.

Bacalaureatul va debuta pe 5 iunie şi se va încheia pe 22 iunie. „Facem un lucru foarte bun, repunem în drepturi disciplina – Istoria, exclusă de la bacalaureat în 2004 de fosta guvernare comunistă", a spus Mihail Şleahtiţchi. Oficialul a mai adăugat că această decizie este o soluţie pentru criza identitară prin care trece Republica Moldova. „Nu vom avea progres dacă nu vom şti de unde venim", a adăugat Şleahtiţchi.

Poliţia Rutieră bate alarma: În fiecare zi în Chişinău 10 şoferi urcă beţi la volan!

În fiecare zi în Capitală 10 şoferi urcă beţi la volan, iar poliţia întocmeşte săptămînal cîte 50 de procese verbale. Şeful poliţiei municipale spune că iresponsabilitatea şoferilor a depăşit orice limită.

De exemplu, pe parcursul săptămînii trecute au fost înregistraţi 59 de şoferi beţi. Pentru a-i determina să renunţe la pahar poliţia rutieră îi filmează pe şoferii prinşi beţi la volan, iar primarul Capitalei le-a sugerat să facă publice cît mai des astfel de imagini.

Condusul maşinii în stare de ebrietate este una dintre principalele cauze ale accidentelor rutiere.

Pe parcurusul săptămînii trecute au avut loc 29 de accidente rutiere în urma cărora 2 persoane au decedat, iar 35 au fost rănite.

Atenţie şoferi! Dotaţi maşinile cu pneuri de iarnă

Conducătorii auto sînt obligaţi să-şi schimbe pneurile de vară pe cele de iarnă. Chiar dacă termenul-limită pentru dotarea corespunzătoare a maşinilor este 1 decembrie, primarul general al municipiului Chişinău, Dorin Chirtoacă, recomandă şoferilor să-şi schimbe deja cauciucurile, deoarece condiţiile meteo se pot înrăutăţi brusc şi putem avea parte de zăpadă în orice clipă.

„Practica anilor precedenţi ne arată că şoferii nu se grăbesc să-şi echipeze autovehiculele conform cerinţelor legale. Însă după prima zăpadă, numărul accidentelor rutiere creşte de cîteva ori. Pentru a evita asemenea situaţii şi a asigura securitatea la trafic, trebuie să schimbăm deja anvelopele de vară cu cele de iarnă", a menţionat Dorin Chirtoacă.

Potrivit Regulamentului Circulaţiei Rutiere, pentru perioada de iarnă, între 1 decembrie şi 1 martie, şoferii sînt obligaţi să-şi doteze maşinile cu pneuri de iarnă. Cei care nu vor respecta cerinţele legale vor fi pedepsiţi administrativ, cu amenzi care variază între 5 şi 10 unităţi convenţionale.

De asemenea, între 1 noiembrie şi 31 martie, şoferii mai sînt obligaţi să circule pe timp de zi cu farurile aprinse, pe faza scurtă. Aceste măsuri vin să prevină producerea accidentelor rutiere şi au fost incluse în legislaţia rutieră în ultimii ani.

„Lumteh" ne promite o surpriză de sărbători

Întreprinderea Municipală „Lumteh" ţine în taină cum va arăta Capitala de sărbători, dar ne promite o surpriză. „Nu vreau să vă spun acum nimic. Promit însă că la Chişinău, de sărbători, va fi ca în oraşele europene. Nici primarul Chişinăului nu ştie cum va fi împodobit bradul. Vreau să fie o surpriză", a declarat directorul „Lumteh", Nicolae Vereşco.

Angajaţii de la „Lumteh" au profitat din plin de vremea frumoasă de afară şi au început deja montarea instalaţiilor luminoase de Crăciun. Primii au fost împodobiţi cu beculeţe copacii din faţa clădirii Guvernului şi de pe bulevardul Ştefan cel Mare. Nicolae Vereşco spune că ghirlande vor fi puse atît pe copacii de pe artera principală, cît şi în Grădina Publică „Ştefan cel Mare şi Sfînt", şi în scuarul Catedralei.

În cîteva zile angajaţii întreprinderii vor finaliza lucrările de împodobire a Capitalei pentru sărbătorile de iarnă. Beculeţele se vor aprinde cînd va fi dat startul frumoaselor sărbători.

Nicolae Vereşco spune că cea mai mare bătaie de cap i-o va da Pomul de Crăciun, pentru care va avea nevoie de cinci zile să îl împodobească. Bradul urmează să fie instalat în Piaţa Marii Adunări Naţionale în data de 25 noiembrie, ca pe 1 decembrie să fie inaugurat.

Pentru iluminatul festiv şi pentru decorarea bradului municipalitatea va cheltui între 800 şi 900 de mii de lei. Această sumă a fost cheltuită şi anul trecut de către Primărie.

CENTRUL DE APĂRARE A DREPTURILOR PACIENŢILOR: ÎN MOLDOVA S-A PĂSTRAT SISTEMUL STALINIST DE ASISTENŢĂ PSIHIATRICĂ

În Moldova s-a păstrat sistemul stalinist de asistenţă psihiatrică, consideră preşedintele Centrului de Apărare a Drepturilor Pacienţilor şi Invalizilor, Alexandru Covalschi.

În cadrul unei conferinţe de presă, el a spus că „în sectorul de asistenţă psihiatrică funcţionarii limitează accesul la informaţii prin nerespectarea normelor şi standardelor, în special, în privinţa diagnosticului, tratamentului şi regimului de întreţinere a pacienţilor".

„Pacientul de la spitalul de psihiatrie a fost deprins cu fărădelegea, a acceptat faptul că statul nu este predispus să ţină cont de opinia lui, de doleanţele lui şi, cu atît mai mult, de drepturile lui", a remarcat Covalschi.

În opinia sa, în Moldova persistă reminiscenţele mentalităţii sovietice a funcţionarilor, care se exprimă prin nedorinţa administraţiei Spitalului Clinic Psihiatric (SCP) de a coopera benevol întru apărarea social-juridică a drepturilor pacienţilor, fapt ce confirmă încă odată necesitatea acută a acestei apărări.

„Administraţia SCP refuză să ofere informaţii. Lipsa datelor nu permite compararea lor şi formarea convingerii că drepturile tuturor pacienţilor sînt respectate şi nimeni nu se află la tratament fără acordul lui sau hotărîrea judecătorească.

Un pacient, născut în 1977, invalid de gradul I, s-a plîns de faptul că a fost acuzat de uciderea în decembrie 2009 a bunicii sale, care era singurul tutore al său. În iunie 2010, expertiza ambulatorie medico-legală l-a recunoscut incapabil, iar în aprilie 2011, în lipsa lui a avut loc şedinţa de judecată a cauzei. Nu s-a văzut niciodată cu avocatul, copia hotărîrii judecătoreşti nu a primit-o nici pînă acum. În tot acest timp el locuia în apartamentul său, nimeni nu avea conflicte cu el. În august 2011, poliţia l-a spitalizat la SCP. Ulterior, s-a constatat că apartamentul său a fost vîndut imediat şi a rămas fără locuinţă. Nici poliţistul din sectorul Buiucani, nici procuratura nu a reacţionat atunci cînd vecinii au anunţat că uşa apartamentului a fost spartă, iar mobila evacuată", a spus Covalschi, menţionînd că „poate din aceste motive administraţia creează activ impedimente la întrevederea cu pacienţii SCP".

El a comunicat că Centrul s-a adresat Procuraturii Generale, instanţei de judecată şi chiar Curţii Europene a Drepturilor Omului.

„Potrivit legii, avem şanse de cîştig de cauză şi verdictul trebuie anulat, căci este vorba de tratament forţat. Însă cînd va fi eliberat, pacientul nu va avea unde merge. Şi acesta nu este singurul caz similar", a spus Covalschi.

Amintim că în noiembrie în Moldova a efectuat o vizită Înaltul Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Navi Pillay.

În cadrul unei conferinţe de presă, ea a spus că după vizita la Spitalul de Psihiatrie din Chişinău a rămas uimită „că pacienţii internaţi forţat nu au acces la informaţii care i-ar ajuta să iasă de acolo".

„Deşi legea prevede revizuirea detenţiei la fiecare şase luni, Comisia de apel nu audiază pacienţii. Sistemul îi lipseşte complet pe oamenii cu deficienţe fizice şi intelectuale de capacităţi. De aceea, este nevoie de reforme. Aceşti oameni trebuie integraţi în societate, nu izolaţi. Aştept progrese la acest capitol. Îndemn ca Proiectul de Lege privind nediscriminarea să prevadă acordarea de locuinţe persoanelor cu dizabilităţi", a menţionat Comisarul.

Legea cultelor religioase se transformă în „Legea privind libertatea de conştiinţă, gîndire, religie, organizarea şi funcţionarea entităţilor religioase"

Conform noului act normativ, organizaţiile religioase şi-ar putea ajusta termenul de înregistrare la cel general prevăzut pentru categoriile de organizaţii necomerciale, în termen de 30 de zile de la intrarea în valabilitate a acestuia.

Legea cu privire la cultele religioase şi părţile lor componente îşi schimbă denumirea.

Potrivit noului proiect aprobat la o şedinţă a Guvernului, această lege se va numi „Legea privind libertatea de conştiinţă, gîndire, religie, organizarea şi funcţionarea entităţilor religioase".

Oleg Efrim, ministrul Justiţiei, a precizat că noua denumire corespunde rigorilor europene în acest domeniu şi, în acelaşi cadru, este propusă substituirea în textul legii a sintagmei „cult religios" cu „organizaţie religioasă".

Totodată, modificările apărute la această lege vizează şi procedura de înregistrare a organizaţiilor religioase. Astfel, acestea ar putea să-şi ajusteze termenul de înregistrare la cel general prevăzut pentru categoriile de organizaţii necomerciale, în termen de 30 de zile de la promulgarea actului normativ.

Şoferii vor putea vedea în timp real, pe Internet, dacă sînt sau nu ambuteiaje la vamă

Serviciul Vamal intenţionează să plaseze pe pagina sa web informaţii în timp real privind situaţia la toate punctele de trecere a frontierei care va fi actualizată pe parcursul zilei. Această măsură va permite şoferilor şi transportatorilor să aleagă traseul cel mai potrivit, iar în vamă nu se vor mai forma cozi.

Noul serviciu va fi funcţional pînă la sfîrşitul anului pe site-ul autorităţii vamale. Deşi în acest moment, la punctele de trecere a frontierei nu sînt cozi mari, vameşii se pregătesc din timp pentru un posibil aflux de transport în ajunul sărbătorilor de iarnă.

Alegerea şefului Curţii Supreme de Justiţie, amînată

Alegerea preşedintelui Curţii Supreme de Justiţie a fost amînată pentru 22 noiembrie. De această dată, motivul amînării a fost lipsa candidatului la şefia CSJ, Mihai Poalelungi.

Amintim că fostul preşedinte al CSJ, Ion Muruianu, a fost demis din funcţie de către Parlament din cauza numărului mare de procese pierdute la CEDO. Decizia deputaţilor a fost calificată de Curtea Constituţională drept ilegală, iar magistratul a revenit în funcţia de preşedinte interimar al CSJ.

În luna iulie a acestui an, Ion Muruianu a fost din nou demis, la propunerea unui membru al Consiliului Superior al Magistraturii, care l-a acuzat de implicare în viaţa politică, iar funcţia de preşedinte interimar al Curţii Supreme de Justiţie a fost preluată de Raisa Botezatu.

Preşedintele Curţii Supreme de Justiţie este numit în funcţie de Parlament, pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de reînvestire.

Dreptul la întrunire, cetăţeanul şi poliţia

Dreptul la întrunire şi la exprimare – auzim această sintagmă tot mai des în ultimul timp. Unele date arată că, în ultimii trei ani, moldovenii au ieşit în stradă ca să-şi facă cunoscute opţiunile, de trei ori mai des, iar experţii în domeniu susţin că aceasta se datorează unei creşteri a nivelului de asigurare a drepturilor respective – la întrunire şi exprimare. Cu toate acestea, evenimentele care au avut loc acum 2 ani, în aprilie, stîrnesc dubii printre rîndurile specialiştilor, în ceea ce priveşte capacităţile forţelor de ordine şi ale autorităţilor locale de a face faţă unei situaţii de conflict. Acestea dar şi alte aspecte care vizează problematica respectivă au fost discutate la o masă rotundă la care au participat mai mulţi experţi, naţionali şi internaţionali, reprezentanţi ai forţelor de ordine, societăţii civile etc.

Potrivit modificărilor operate acum trei ani în legea care asigură libertatea întrunirilor, normele în vigoare dau dreptul cetăţenilor să se întrunească în baza unei simple înştiinţări a autorităţilor locale, fără să ceară autorizaţie. Astfel, legea a devenit, la părerea experţilor, una din cele mai bune în regiune.

În acelaşi timp, participanţii la masa rotundă au constatat că forţele de ordine rămîn cu cîţiva paşi în urmă în aplicarea legii, dovadă fiind reprimarea protestelor din 7 aprilie. Făcînd referire la situaţia respectivă, Florin Gîscă, unul dintre organizatorii şi coordonatorul proiectului „Consolidarea libertăţii de întrunire în Republica Moldova” a subliniat că a fost o situaţie excepţională care a demonstrat la momentul acela că forţele de ordine fie nu au fost suficient de profesioniste pentru a face faţă situaţiei de atunci, fie au fost alte circumstanţe care au determinat poliţia să nu aibă cel mai adecvat comportament şi reacţie faţă de cele întîmplate.

Totodată, Sergiu Ostaf, directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului susţine că metodele tactice folosite de oamenii legii sînt vechi şi vin în contradicţie cu noile obligaţii care prevăd facilitarea şi protecţia întrunirilor, iar atitudinile şi mentalitatea sînt depăşite. „În Vest, noi observăm tot mai mult şi mai mult o nouă abordare în activitatea poliţienească, în menţinerea ordinii publice, unde poliţia comunică, poliţia se angajează, identifică situaţiile dificile, comunică cu diferite segmente în masa celor care protestează, foloseşte inteligenţa pentru a evalua riscurile, negociază. Şi trebuie să abandonăm acea abordare în care există confruntare, în care poliţia vede în cei care protestează doar pericol, doar un obstacol”, a evidenţiat sursa citată.

În replică, reprezentanţii forţelor de ordine, prezenţi la întrunire, au specificat că oamenii legii nu sînt ascultaţi de nimeni dintre organizatorii întrunirilor, atunci cînd se încearcă a negocia, amintind, totodată, că dispozitivele de poliţie, din teren, de fapt execută ordinile superiorilor.

„Nu toţi organizatorii doresc să se întrunească cu poliţia pentru a discuta problemele de asigurare şi menţinere a ordinii publice în cadrul unor întruniri”, a notat şeful Secţiei ordine publică a Comisariatului de poliţie Chişinău, Iurie Krijanovski.

În urma discuţiilor, experţii care au participat la întrunire au identificat cîteva direcţii asupra cărora trebuie să insiste autorităţile pentru a face ca legea, care asigură dreptul la întrunire şi exprimare cetăţenilor Republicii Moldova, să fie una bună nu doar pe hîrtie.

În această ordine de idei, Sergiu Ostaf recomandă aducerea în fruntea organelor de forţă a oamenilor cu abordări noi şi schimbarea principiilor de instruire a tinerelor cadre. Concomitent cu aceste măsuri, pentru consolidarea capacităţilor forţelor de ordine expertul remarcă ncesitatea dotării corespunzătoare a poliţiei cu echipament de protecţie.

Nu în ultimul rind, acesta a menţionat că, veghetorii ordinii publice ar trebui să recunoască, întîi de toate, abaterile de la lege care au fost comise în timpul memorabilelor manifestaţii din aprilie 2009.

Precizăm că evenimentul a fost organizat în cadrul proiectului „Consolidarea libertăţii de întrunire în Republica Moldova”, susţinut de Delegaţia UE la Chişinău.

Cor. DREPTUL

Investigarea pro-activă a cazurilor de trafic de fiinţe umane

Moldova este o sursă şi, într-o măsură mai redusă, o ţară de tranzit şi de destinaţie pentru femei şi fete supuse traficului în scopuri sexuale, ca şi pentru bărbaţi, femei şi copii supuşi condiţiilor de muncă forţată.

Potrivit ultimului raport al Guvernului SUA privind traficul de fiinţe umane, femei din Republica Moldova sînt forţate să facă prostituţie în state precum Turcia, Rusia, Cipru, Bulgaria, Emiratele Arabe Unite, Kosovo, Israel, Indonezia, Malaezia, Liban, Italia, Grecia, Ucraina, Republica Cehă şi România. Bărbaţi, femei şi copii sînt supuşi condiţiilor de muncă forţată în Rusia, Ucraina, Turcia, Emiratele Arabe Unite, Israel şi Grecia în sectoarele de construcţii, agricultură şi servicii. Bărbaţi, femei şi copii sînt, de asemenea, supuşi condiţiilor de muncă forţată şi exploatare sexuală în Slovenia, Spania şi Olanda. Unii copii din Moldova sînt forţaţi să cerşească în unele din ţările vecine.

Lucrurile nu stau mai bine la acest capitol nici pe teritoriul ţării noastre. Astfel, printre victimele prostituţiei forţate depistate la Chişinău se numără femei din Ucraina, precum şi fete şi femei moldovene provenite din zonele rurale. Victime din Azerbaidjan, bărbaţi şi copii, sînt obligate să muncească în calitate de argaţi în Moldova.

Totodată, victime moldovene ale traficului de persoane au fost supuse din nou traficului uman după ce au revenit în Moldova. Potrivit aceluiaşi studiu, victimele din Moldova sînt, deseori, recrutate de indivizi în care au încredere. În ultimii cîţiva ani, au fost semnalate mai multe incidente implicînd bărbaţi din Statele Unite, Marea Britanie, Germania, Turcia şi, posibil, Italia şi Grecia, care s-au deplasat în Moldova în scopuri de turism sexual. Regiunea secesionistă transnistria se află în afara controlului Guvernului şi a continuat să fie o sursă atît de muncă forţată, cît şi de prostituţie forţată.

Mai mult, autorii raportului sînt de părere că Guvernul Moldovei nu satisface pe deplin standardele minime cu privire la eliminarea traficului de persoane, deşi depune eforturi semnificative în această direcţie.

Din cele menţionate mai sus se conturează o realitate îngrijorătoare, iar organizaţiile neguvernamentale, inclusiv cele de peste hotare, bat alarma cu regularitate, semnalînd problemele cu care se confruntă ţara noastră la capitolul trafic de fiinţe umane şi amploarea pe care o ia acest fenomen. Indubitabil, un rol semnificativ în combaterea acestui flagel revine instituţiilor de drept şi subdiviziunilor abilitate.

În această ordine de idei, recent, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane, în colaborare cu Asociaţia Femeilor de Carieră Juridică şi proiectul „Centrul pentru prevenirea traficului de femei”, a organizat seminarul de instruire cu tema „Investigarea pro-activă a cazurilor de trafic”. Scopul unor astfel de seminare este consolidarea cunoştinţelor profesionale ale reprezentanţilor organelor de drept.

În cadrul evenimentului au fost abordate problemele existente în procesul de documentare a infracţiunilor de acest gen, precum şi măsurile ce necesită a fi întreprinse pentru a facilita investigarea pro-activă.

Angajaţii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane au prezentat metodele de investigare pro-activă a cazurilor de trafic, oportunităţile şi deficienţele acestora.

De asemenea, participanţii la seminar au elucidat un şir de cazuri concrete de trafic, evidenţiind şi procedeele eficiente utilizate la documentare. Totodată, a fost prezentat instrumentariul legislativ, naţional şi internaţional, cu privire la mecanismul de compensare a daunelor morale şi materiale ale victimelor traficului de fiinţe umane.

Reprezentanţii Centrului pentru prevenirea traficului de femei au făcut şi o prezentare a activităţii acestei organizaţii, evidenţiind rolul societăţii civile în acordarea asistenţei şi promovarea respectării drepturilor victimelor traficului de fiinţe umane.

De menţionat că pe parcursul anului curent, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane în colaborare cu Centrul Internaţional „La Strada”, Asociaţia Femeilor de Carieră Juridică, OIM, programul „Centrul pentru prevenirea traficului de femei”, Misiunea OSCE şi Ambasada SUA în Moldova, a desfăşurat treisprezece şedinţe şi seminarii de informare a cetăţenilor privind prevenirea şi combaterea traficului de fiinţe umane şi a infracţiunilor conexe. Acestea au fost organizate în următoarele localităţi: Bălţi, Şoldăneşti, Briceni, Donduşeni, Dubăsari, Ialoveni, Călăraşi, Basarabeasca, Cahul, Comrat, Ceadîr-Lunga, Taraclia şi Leova.

Dreptul informează că legislaţia Republicii Moldova interzice orice formă de trafic de fiinţe umane, prin articolele 165 şi 206 din Codul penal, care prevăd pedepse cu închisoarea de la 5 la 20 de ani. Potrivit unor experţi internaţionali, aceste pedepse sînt suficient de riguroase şi comensurabile cu cele prevăzute pentru alte infracţiuni grave, precum violul. În 2010, Guvernul a anunţat despre 161 de anchete cu privire la traficul de fiinţe umane, faţă de 206 investigaţii raportate în 2009. În perioada vizată, 47 de persoane au fost condamnate pentru săvîrşirea infracţiunilor legate de traficul de persoane. În plus, autorităţile au descoperit o reţea de exploatare sexuală a minorilor organizată de cetăţeni moldoveni, greci şi italieni.

În acelaşi an, Executivul a inclus cursuri de instruire antitrafic în programul didactic a Academiei de Poliţie, obligatorii pentru poliţişti şi investigatori. De asemenea, autorităţile au organizat patru seminarii antitrafic, în cadrul cărora au fost instruiţi peste 100 de agenţi de poliţie. Oficialităţi guvernamentale din diverse regiuni din Moldova, la fel, au primit instructaje specializate de combatere a traficului uman din partea mai multor surse internaţionale şi neguvernamentale. Iar oficialităţile din aparatul forţelor de ordine publică au colaborat cu omologii lor din Georgia, Ucraina, Azerbaidjan, România, Polonia şi Lituania făcînd schimb de experienţă la capitolul investigarea cazurilor transnaţionale de trafic de fiinţe umane.

Lăudabile sînt şi eforturile Guvernului în vederea sporirii gradului de conştientizare a opiniei publice asupra traficului de persoane, eforturi ce şi-au găsit reflecţie în atenţia acordată la nivel înalt şi interacţiunea cu mijloacele de comunicare în masă. Pe parcursul anului 2010, Sistemul Naţional de Referinţe (SNR) s-a extins în cinci raioane ale republicii, numărul total constituind, acum, 28 din cele 32 de raioane. Operînd la nivel local, comisiile SNR sînt formate din reprezentanţi ai organizaţiilor neguvernamentale, lucrători sociali, personal medical, poliţie, procurori şi oficialităţi ale administraţiei publice locale. Comisiile se reunesc cu regularitate, de obicei o dată pe lună, pentru a discuta subiecte legate de traficul de persoane, inclusiv organizarea de activităţi în vederea sporirii gradului de conştientizare, eforturile de reintegrare a victimelor, precum şi actualizarea informaţiilor despre orice fel de cazuri. OIM şi organizaţiile neguvernamentale care activează în acest domeniu au elogiat eforturile sistemului pentru prevenirea traficului de persoane şi pentru ajutarea victimelor identificate. Reprezentanţi din Belarus, Afganistan şi Tadjikistan au vizitat Moldova în 2010 pentru a studia posibilităţile de aplicare a unui sistem similar în ţările lor.

În plus, tot mai des, eforturile grănicerilor de a identifica potenţiale victime au fost încununate de succes. În 2010, grănicerii au identificat, potrivit relatărilor, 83 de victime potenţiale ale traficului de persoane. Membrii Centrului Naţional pentru Combaterea Traficului de Persoane au acordat 22 de interviuri difuzate de posturile de radio şi televiziune, au participat la cinci programe de televiziune în direct, concepute spre a ridica gradul de conştientizare a opinei publice şi au organizat din nou, în şcoli şi universităţi, seminarii asupra prevenirii traficului de persoane. În septembrie 2010, Guvernul a elaborat un plan naţional de acţiuni împotriva traficului uman pentru anii 2010-2011, iar în decembrie 2010 a anunţat un plan de acţiuni suplimentar.

Lilia DUMINCA

Experţii „Legatum": Moldovenilor le este frică să meargă singuri noaptea pe stradă

Recent, Institutul Internaţional de Cercetări „Legatum", cu sediul la Londra, a dat publicităţii Indexul Prosperităţii în Lume. Acesta este un clasament în care sînt analizate gradul de democratizare şi evoluţiile economice şi sociale ale unei ţări. Sînt analizate 110 state, iar Republica Moldova nu este o excepţie în acest sens, şi sînt stabilite 3 categorii – 30 de ţări apar în top în care lumea este mulţumită, economia evoluează lin şi societatea are încredere în ea şi în viitor – şi aici, ca şi în alte clasamente similare, Norvegia, Danemarca şi Finlanda se plasează pe primele 3 locuri; 50 de ţări care sînt cumva la mijloc, nici prea mulţumite de ele şi nici prea prospere, şi aici, găsim Ungaria, Estonia, Slovacia, Lituania, România, Rusia şi Ucraina; în fine, o a treia categorie, alte 30 de ţări în care nu se poate vorbi despre prosperitate sau domnia legii**.** După cum vă daţi bine seama, Moldova este plasată în această ultimă categorie.

La capitolul economic, cercetătorii de la „Legatum" scriu că în ciuda recentei creşteri a Produsului Intern Brut, moldovenii se luptă zilnic cu traiul şi mulţi dintre ei abia reuşesc să o scoată la capăt de la o lună la alta cu cheltuielile. Numai 40% dintre moldoveni ar avea încredere în sectorul financiar al ţării, ceea ce plasează Moldova între ultimele 15 ţări ale clasamentului la acest indicator.

Numai 53% dintre moldoveni cred că dacă munceşti mult reuşeşti în viaţă, ceea ce, din nou, plasează Moldova printre ţările de la coada clasamentului.

Moldova este considerată o ţară cu o democraţie parţială – aşa cum este de altfel calificată şi de organizaţia „Freedom House" – parţial liberă – în care este foarte dificil de depăşit obstacolele birocratice. Numai unul din 4 moldoveni cred ca alegerile care au loc în ţară sînt libere şi corecte.

În ciuda faptului că mulţi moldoveni fac studii universitare numai 49% dintre ei cred că copiii lor au şansa să evoluze constant în domeniul educaţiei.

Despre starea sistemului de sănătate, experţii de la „Legatum" spun că prea puţini moldoveni îşi pot permite să aibă grijă corespunzător de sănătatea lor şi de a familiei lor şi asta pentru că nu au resursele necesare, şi numai 6 din 10 moldoveni sînt mulţumiţi de starea sănătăţii lor.

Moldoveanul are probleme grave legate cu refugiaţii interni sau externi, dar este una dintre ţările cele mai afectate ale lumii de fenomenul migraţional. Potrivit datelor cercetătorilor de la „Legatum", moldovenilor le este destul de teamă să meargă noaptea singuri pe stradă, ceea ce plasează din nou ţara printre cele de la coada acestui clasament. Mai puţin de 4 din 10 moldoveni spun că nu le e teamă că vor fi tîlhăriţi noaptea.

În ceea ce priveşte libertatea individuală, experţii care au făcut acest clasament consideră că moldovenii nu sînt fericiţi comparativ cu gradul de libertate de care se bucură şi sînt deoseori intoleranţi faţă de străini şi faţă de minorităţi. Acest aspect plasează Moldova între cele mai intolerante 20 de ţări ale lumii.

Se ajută moldovenii între ei? Nu prea – spun experţii de la „Legatum" şi asta se vede din faptul ca numai 17% donează regulat în acţiuni caritabile şi doar 13% cred că pot avea încredere în alţii.

Mai multe oportunităţi pentru migranţii reîntorşi în Moldova

Problemele cu care se confruntă migranţii moldoveni reîntorşi în ţară, dar şi oportunităţile pe care le oferă realităţile autohtone pentru încadrarea în cîmpul muncii – acestea au fost subiectele discutate în cadrul conferinţei internaţionale cu genericul: „Mai multe oportunităţi pentru migranţii reîntorşi în R. Moldova", desfăşurată, recent, în Capitală.

Evenimentul, organizat de Fundaţia Europeană pentru Instruire, a reunit, la Chişinău, delegaţii din ţările membre ale Uniunii Europene care participă la realizarea Parteneriatului de Mobilitate între Republica Moldova şi UE, precum şi din Armenia, Georgia şi Ucraina.Ţara noastră a fost reprezentată de viceministrul Afacerilor Externe şi Integrării Europene, Natalia Gherman.

Scopul acestei iniţiative este de a gestiona migraţia forţei de muncă, de a evalua mai eficient competenţa şi calificările migranţilor, şi de a consolida, şi recunoaşte capacităţile lor profesionale. Or, calitatea competenţelor şi ocuparea în procesul de muncă sînt factori importanţi pentru o creştere economică şi dezvoltare durabilă a ţării.

În mesajul adresat participanţilor la conferinţă, viceministrul Natalia Gherman a specificat importanţa recunoaşterii în ţara de origine a calificărilor obţinute peste hotare de către migranţi.

„Fiind conştienţi de importanţa acestui subiect, am inclus în prevederile Planului de acţiuni pentru implementarea Strategiei privind migraţia şi azilul un compartiment special dedicat asigurării compatibilităţii aptitudinilor şi calificărilor migranţilor. Acest plan de acţiuni a fost adoptat pe 9 noiembrie, de către Guvern", a precizat Natalia Gherman.

Totodată, viceministrul de Externe a apreciat activităţile întreprinse în cadrul Parteneriatului de Mobilitate RM-UE, iniţiative care, potrivit sursei citate, facilitează implementarea standardelor europene.

Oficialul a reiterat că Republica Moldova este dispusă să împărtăşească experienţa sa în domeniul recunoaşterii gradelor şi calificărilor profesionale, şi este interesată în a cunoaşte cît mai multe despre experienţa altor state.

Lilia DUMINICA

Moldova şi Georgia fac schimb de experienţă în domeniul integrării europene

Moldova şi Georgia fac schimb de experienţă în domeniul integrării europene. O rundă de consultări moldo-georgiene, în acest sens, s-a desfăşurat, recent, la Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene.

Delegaţia Republicii Moldova a fost condusă de Natalia Gherman, viceministru de Externe, iar cea a Georgiei - de către Tamar Beruchashvili, consilier principal al viceprim-ministrului Georgiei, ministru de Stat pentru Integrare Europeană şi Euro-Atlantică. Totodată, din delegaţia guvernamentală a Georgiei au făcut parte reprezentanţi ai Ministerului Afacerilor Externe, Oficiului ministrului de Stat pentru Integrare Europeană şi Euro-Atlantică, Ministerului Economiei şi Dezvoltării Durabile, Ministerului Justiţiei, Agenţiei privind Siguranţa Alimentară şi Centrului de Expertiză Legislativă.

În cadrul reuniunii, părţile au efectuat un schimb de opinii privind rezultatele recentului Summit al Parteneriatului Estic, ultimele evoluţii înregistrate în procesul de negocieri pe marginea Acordului de Asociere şi pregătirile la nivel naţional în vederea iniţierii negocierilor pentru crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător cu UE. Partea georgiană şi-a exprimat interesul pentru preluarea experienţei Republicii Moldova în domeniul implementării dialogului RM-UE privind liberalizarea regimului de vize şi Parteneriatului de Mobilitate RM-UE.

De asemenea, părţile au făcut un schimb de informaţii despre rezultatele înregistrate în ceea ce priveşte realizarea reformelor în domeniul justiţiei, combaterii corupţiei, participării în cadrul programelor comunitare şi contactelor inter-umane. Au fost puse în discuţie şi subiecte referitoare la domeniile transportului, energiei, societăţii informaţionale, mediului, aderarea la Spaţiul Aerian Comun, precum şi participarea în cadrul Tratatului Comunităţii Energetice. La fel, delegaţiile celor două state au trecut în revistă acţiunile întreprinse în vederea participării în cadrul structurilor şi iniţiativelor de cooperare regională.

În cadrul vizitei în Republica Moldova, oficialii georgieni au purtat discuţii cu reprezentanţi ai Cancelariei de Stat, Ministerului Justiţiei, al Agriculturii şi Industriei Alimentare, al Economiei şi celui al Transportului şi Infrastructurii Drumurilor, precum şi ai Procuraturii Generale şi Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Lilia DUMINICA

◆ Tribuna viitorilor juriști

Delimitarea nulității actului juridic de alte cauze de ineficiență

Călin APOSTOL, student, anul III, Facultatea de drept, Universitatea de Stat „Alecu Russo”, Bălți

Dacă identificăm ineficiența actului civil cu privarea sa de efecte, trebuie de menționat că există cauze – sancțiuni sau nu, care pot interveni cu diferite consecințe: efectele actului nu se produc în maniera dorită de către părțile acestuia. Adesea se confundă ineficiența actului juridic – nulitatea, cu alte forme de ineficiență. Astfel, trebuie făcută deosebirea între nulitate și alte cazuri de ineficacitate ale actului civil. Respectiv, tema pe care o vom desfășura în continuare, reflectă o problematică de ordin juridic, care practic nu este abordată în doctrina republicii

Actul juridic poate fi înțeles ca fiind o procedură specifică de creare atît a actelor juridice în general, cît și a normei private și reprezintă o declarație de voință exteriorizată făcută cu scopul de a da naștere, a modifica sau a stinge anumite raporturi juridice civile concrete. Modalitatea de control a legalității actului juridic este nulitatea.

Sancțiunea nulității este mijlocul prescris de lege pentru a nu permite ca voința individuală să treacă peste îngrădirile ce-i sînt impuse prin normele dreptului pozitiv. Sancțiunea deplină constă în nimicirea actului juridic prin care voința individuală a nesocotit îngrădirile legii. Rezultă că, nulitatea ar fi o sancțiune de drept civil, care are scopul de a garanta respectul legii la încheierea unui act juridic. Alfel spus, nulitatea este o sancțiune, care constă în desființarea retroactivă a efectelor unui act juridic, pe motiv că nu s-au respectat condițiile sale legale de formare.

Nulitatea este, în principiu, o sancțiune judiciară, deoarece ea operează ope judiciis, desființînd actul juridic în măsura în care instanța dispune aceasta. În general, nulitatea este tratată ca sancțiune a actului juridic, deoarece penalizează sfidarea regulelor de formare ale actului juridic, nimicind efectele acestuia. Cînd este o sancțiune propriu-zisă, nulitatea este una judiciară. Cracterul judiciar al nulității ține de esența sancțiunii, pe care ea o reprezintă. Cînd este un mijloc de apărare, nulitatea fiind opusă doar pentru a justifica neexecutarea unui contract, caracterul judiciar al nulității ține numai de natura ei. Efectul esențial al nulității este desființarea sau nimicirea actului juridic și efectelor sale, adică reducerea la nimic ori lipsirea de ființă a operațiunii juridice afectate de o cauză de nulitate. Nulitatea are o cauză care este întotdeauna contemporană cunașterii actului civil, pe care sancțiunea nulității o vizează, deoarece, nulitatea păzește respectarea condițiilor de încheiere validă a actului juridic. Datorită cauzei care justifică nulitatea, efectele ei se produc retroactiv (ex tunc). Nulitatea va urca în timp, pînă la momentul la care a apărut elementul care trebuie să fie sancționat, pentru a asigura astfel eficiența sancțiunii și pentru a întemeia nulitatea pe cauzele care sînt contemporane nașterii actului juridic.

Ar mai fi de precizat că domeniul de aplicare al nulității nu poate fi decît actul juridic. Indiferent de modalitatea lui de formare (exemplu: unilateral sau multilateral), de efectele sale patrimoniale sau nu (exemplu: contractul sau căsătoria), de regimul său concret sau de efectele specifice produse, doar actul juridic este pasibil de a fi sancționat cu nulitatea. De aceea, se poate spune că sancțiunea nulității are un caracter de universalitate, ea extinzîndu-se din materia civilă în toate domeniile dreptului privat, precum și la actele de drept public.

Astfel, nulitatea nu poate fi confundată cu caducitatea. Deși nici caducitatea nu are un regim clar definit de lege lata, fiind opera doctrinei și a practicii, ea afectează întotdeauna o operațiune juridică validă, pe care o împiedică să-și producă efectele, datorită survenirii unor împrejurări care nu depind de voința părților sau autorilor actului.

Respectiv, deosebirea nulității de caducitatea actului juridic civil constă în :

Prima - cazul de nulitate este întotdeauna contemporan momentului încheierii actului civil, pe cînd cazul de caducitate survine acestui moment;

A doua - dacă nulitatea poate fi imputată părților actului, deoarece aceștia sînt cei care nu au respectat legea la momentul încheierii operațiunii lor juridice, atunci, caducitatea este datorată unui element străin, care nu depinde de voința autorilor sau părților actului civil;

A treia - în timp ce efectul sancțiunii nulității tinde să retroactiveze, către momentul încheierii actului juridic, atunci caducitatea, va produce efecte numai pe viitor, ea nedesființînd actul juridic, ci marcîndu-i sîîrșitul doar ex nunc;

A patra - spre deosebire de nulitate, caducitatea nu este o sancțiune, ci un incident, care zădărnicește juridic și/sau material desfășurarea dorită a efectelor actului juridic, deoarece, lipsește actul civil de unul dintre elementele sale (obiect, cauză) sau chiar de subiecții vizați de efectele sale (moartea unuia dintre aceștia).

Drept exemple de caducitate pot servi:

1) în materie testamentară, predecesul legătarului determinată de caducitatea unui testament valid, același efect de caducitate se va produce dacă bunul testat este distrus în timpul vieții testatorului fără știința acestuia, iar legătarul nu îl va mai culege din moștenirea testatorului;

2) alt exemplu ar fi, că soarta unui act juridic poate să depindă de a altuia sau de regimul juridic al unui bun etc.

În toate cazurile, însă, un act civil nul dispensează de a se cerceta dacă în speță a intervenit și o cauză de caducitate.

Nulitatea se diferențiază și de rezoluțiune sau reziliere. Rezoluțiunea constă în desființarea unui contract sinalagmatic, ca urmare a neexecutării sale de către o parte. Respectiv, rezilierea este o specie de rezoluțiune, care se aplică contractelor sinalagmatice cu executare continuă sau succesivă.

Astfel, delimitarea nulității de rezoluțiune sau reziliere constă în :

Prima - rezoluțiunea și rezilierea se leagă de efectele speciale ale contractelor sinalagmatice, fiind aplicabile doar acestora, în timp ce nulitatea poate lovi orice act juridic, indiferent de modalitatea sa de formare, caracteristicile sale sau de efectele sale;

A doua - dacă funcția sancționatoare a rezoluțiunii vizează doar un contract sinalagmatic valid încheiat, în timp ce nulitatea este atașată doar actelor juridice nevalide;

A treia - la nulitate, cauza de ineficiență e genetică și contemporană momentului formării actului juridic, cauza care determină rezoluțiunea sau rezilierea este, întotdeauna, survenită contractului sinalagmatic, fiind legată de un incident la executarea actului civil;

A patra - în ceea ce privește cauza propriu-zisă de rezoluțiune, aceasta constă în neexecutarea culpabilă a unui contract sinalagmatic, neavînd nimic în comun cu condițiile de formare a actului civil, care se presupune că au fost respectate;

A cincea - rezoluțiunea și rezilierea au un caracter facultativ, deoarece cel îndreptățit să le invoce păstrează, un drept de opțiune între a cere rezoluțiunea sau executarea silită a contractului sinalagmatic. Acest drept de opțiune nu ar trebui să existe în materia nulității, pentru că ea sancționează încălcarea legii, care trebuie, reprimat și nu echivalat. Cu toate că și nulitatea și rezoluțiunea retroactivează, producîndu-și efectele de la data încheierii operațiunii juridice afectate, doar rezilierea – datorită specificului efectelor contractului vizat, nu va produce efecte decît pentru viitor.

Spre exemplu, un contract de leasing sau de închiriere va putea fi reziliat, ca el să nu mai producă efecte pe viitor, dacă utilizatorul sau chiriașul nu plătește la scadență rata sau chiria datorată; sau un contract de vînzare-cumpărare va fi lovit de rezoluțiune, dacă este valid încheiat, însă cumpărătorul refuză fără temei să plătească prețul.

Dacă opozabilitatea este respectul datorat de către terți unei situații juridice generate de actul juridic, atunci inopozabilitatea constă în ignorarea, de către terți, a unor efecte ale unui act juridic. Delimitatrea inopozabilității de nulitate constă în:

Prima - un act juridic inopozabil produce efecte, dar aceasta nu există decît între părțile sale, precum și față de cei asimilați lor, fără consecințe pentru terți. Totodată, în cazul nulității actul este lipsit de efecte atît între părțile sale, cît și pentru terți;

A doua - inopozabilitatea este o sancțiune doar a actelor civile care au fost valid încheiate;

A treia - actul devine inopozabil datorită unor cauze posterioare momentului încheierii operațiunii juridice;

A patra - inopozabilitatea este o sancțiune a neîndeplinirii unei formalități (ad opposabilitatem), care trebuia realizată după încheierea actului juridic, inopozabilitatea fiind condiționată de efectele rezultate din publicitate, la care actul juridic este supus. Nulitatatea nu se axează pe nerespectarea condițiilor publicității, ci mai mult, pe nerespectarea condițiilor privitor la consimțămînt și modul de întocmire a actului juridic;

A cincea - un act juridic nul poate fi opozabil, dar el rămîne nul și respectiv un act juridic inopozabil va rămîne astfel chiar dacă este valid încheiat.

Drept exemplu de inopozabilitate este cazul unui contract de ipotecă, care reieșind din natura sa opozabilă, care deși valid încheiat, nu va putea fi propus celorlalți creditori concurenți, pentru a-i asigura creditorului ipotecar o preferință la executare, dacă acest contract nu va fi înregistrat în Registrul Bunurilor Imobile, conform Legislației privind cadastrul bunurilor imobile.

Prin revocare se desemnează răzgîndirea sau retragerea consimțămîntului inițial. Revocarea e posibilă în temeiul unei clauze de dezicere, sau datorită naturii actului juridic, revocarea desemnează o cauză de încetare ex nunc a efectelor unui act civil valid încheiat. Ea poate avea caracter mutual, adică realizată prin acordul de voință al părților unui contract anterior eficient. La fel, revocarea reprezintă o sancțiune specifică donațiilor și testamentelor, diferită de cea a nulității. Respectiv, revocarea donațiilor și testamentelor presupune un act civil valabil încheiat, fiind fără sens revocarea unor acte nule.

La fel ca și în cazurile prezentate anterior, nulitatea nu poate fi confundată cu reducțiunea. În doctrină, aceasta se referă, în special, la reducțiunea libertăților excesive. Delimitarea reducțiunii de nulitate constă în:

Prima - reducțiunea se referă la operațiuni juridice încheiate valabil – liberalități;

A doua - reducțiunea asigură inviolabilitatea rezervei succesorale, în co-raport cu mecanismele și principiile care asigură transmiterea averii succesorale;

A treia - reducțiunea se aplică doar donațiilor și testamentelor care depășesc limita materială, reală, a donatorului sau a testatorului.

În concluzie menționăm că, necesitatea determinării fiecărui caz de ineficiență, are un rol practic pînă la urmă – cel de apărare a drepturilor subiective. Respectiv, fiecare caz de ineficiență abordat, apare în pofida anumitor condiții concrete și are efecte specifice, care nu trebuie confundate.

CCA cere organelor legii să prevină ilegalitățile „StarNet”-ului

Într-un interviu acordat unei agenții de presă, președintele CCTR, Marian Pocaznoi a declarat că, necătînd la retragerea licenței de la această companie pentru retranslarea programelor de televiziune, „StarNet” continuă să ofere aceste servicii.

„Noi încă nu am avut precedent ca o companie, atît de obraznic și fără rușine să încalce legislația”, a declarat Marian Pocaznoi.

Decizia CCTR de a revoca autorizația de retranslare de la „StarNet” a fost adoptată pe 24 octombrie pentru retranslarea ilegală în rețele de cablu TV Box a 110 TI canale TV. Această decizie a intrat în vigoare după publicarea în Monitorul Oficial pe 4 noiembrie. Pe 8 noiembrie CCTR a trimis prin curier la organele de aplicare a legii o scrisoare cu solicitarea de a opri încălcarea legislației de către compania „StarNet”. Asemenea solicitări au fost adresate Procuraturii Generale, MAI, CCCEC, IFPS, ANRCETI, CNPF, Ministerului Comunicațiilor și Ministerului Finanțelor. Marian Pocaznoi a spus că, uneori, CCTR detectează încălcări, în cazul în care rețelele de cablu retransmit ilegal 10-15 canale TV, însă așa, ca să fie retranslate ilegal peste 100 de canale nu s-a întîmplat.

„Cazul „StarNet” – este un precedent grav, și compania trebuie să fie trasă la răspundere în conformitate cu legislația”, a declarat Marian Pocaznoi. De asemenea, el a subliniat că organele de aplicare a legii în scopul asigurării respectării legislației ar putea confisca echipamentul companiei „StarNet”, Ministerul Comunicațiilor să efectueze deconectarea tehnică a canalelor utilizate de companie, inspecția fiscală – să închidă conturile bancare a acesteia”, a subliniat sursa.

Marian Pocaznoi a solicitat tragerea la raspundere cît mai rapidă a companiei și persoanelor implicate în „încălcarea obraznică a legislației în vigoare”.

Programările la Ambasada României, acum și prin telefon

Gata cu cozile la Ambasada României. Moldovenii se pot programa prin telefon pentru vize, depunerea dosarului de redobîndire a cetățeniei române, acte de stare civilă, dar și pentru documente de călătorie.

Secția Consulară a Ambasadei României la Chișinău a deschis un sistem telefonic de programare (Call Center). Numărul de telefon la care puteți suna este: (022) 855 002, de luni pînă vineri, între orele 08.30 și 16.00. Apelurile telefonice nu vor fi suprataxate.

Pot apela la acest serviciu doar locuitorii orașului Chișinău, raioanelelor Căușeni, Anenii Noi, Ialoveni, Călărași, Orhei, Criuleni, Ștefan Vodă, Dubăsari, Strășeni, Hîncești, dar și cei din partea stîngă a Nistrului.

Nu puteți să programați pe altcineva. Totodată, atunci cînd telefonați, este recomandat să aveți la îndemînă toate documentele necesare pentru dosar.

Noul sistem de programare va funcționa în paralel cu sistemul existent de programare.

La solicitarea cititorilor

Donarea de sînge şi componente sanguine

Donarea de sînge şi componente sanguine conform prevederilor Legii privind donarea de sînge şi transfuzia sangvină este un act voluntar şi neremunerat. Donatorul de sînge şi componente sanguine imune şi izoimune, care donează după inocularea prealabilă a antigenilor respectivi, este remunerat sub formă de bani în modul stabilit de Guvern. În urma colectării de sînge sau componente sanguine, donatorul beneficiază de alimentare în vederea restabilirii potenţialului caloric pierdut în cadrul actului de donare de sînge, în modul stabilit de Guvern.

Selectarea donatorilor de sînge şi componente sanguine se efectuează conform regulilor aprobate de Ministerul Sănătăţii. Examenul donatorilor de sînge şi componente sanguine şi recoltarea de sînge şi componente sanguine se efectuează de către personalul medical autorizat în ordinea şi modul stabilite de Ministerul Sănătăţii. Colectarea de sînge sau componente sanguine are loc numai cu consimţămîntul donatorului care a luat cunoştinţă de particularităţile procedurii de colectare a sîngelui, contra semnătură.

Legea privind donarea de sînge şi transfuzia sangvină garantează egalitatea în drepturi a donatorilor de sînge fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau origine socială.

Donatorul de sînge are dreptul:

a) la examen medical gratuit în perioada de predonare, precum şi la informaţie privind rezultatele examenului;

b) la securitatea vieţii personale, integrităţii fizice şi psihice, cu asigurarea discreţiei în timpul acordării serviciilor de sănătate;

c) la confidenţialitatea oricăror informaţii legate de starea de sănătate furnizate personalului medical autorizat, a rezultatelor testelor efectuate asupra donaţiilor, precum şi a informaţiilor privind trasabilitatea ulterioară a sîngelui şi componentelor sanguine;

d) la informaţii privind instituţia colectoare de sînge, calitatea şi modalitatea de prestare a serviciilor;

e) la condiţii adecvate normelor sanitar-igienice pentru efectuarea examenului clinic şi colectării sîngelui şi componentelor sanguine.

Salariaţii donatori de sînge şi componente sanguine beneficiază de garanţiile acordate în temeiul Codului muncii al Republicii Moldova. Donatorii voluntari şi neremuneraţi de sînge şi componente sanguine beneficiază de garanţii sociale acordate în modul stabilit de Guvern.

Pentru prevenirea transmiterii bolilor prin sînge şi asigurarea calităţii sîngelui donat, donatorul este obligat:

a) să comunice personalului medical al centrelor şi secţiilor de transfuzie sanguină datele personale, bolile şi factorii de risc, fără a-l induce în eroare;

b) să comunice, contra semnătură, colaboratorilor centrelor şi secţiilor de transfuzie sanguină informaţia solicitată în chestionarul elaborat şi aprobat de Ministerul Sănătăţii;

c) să se supună testelor de rigoare în cadrul centrelor şi secţiilor de transfuzie sanguină în vederea depistării cauzelor ce ar împiedica donarea de sînge şi/sau componente sanguine.

Trasabilitatea se asigură prin proceduri de identificare a donatorului, recipientului, laboratorului şi persoanei care a efectuat transfuzia sanguină, componentelor sanguine şi preparatelor diagnostice şi biomedicale sanguine. În cazul importului/exportului de sînge, componente şi preparate diagnostice şi biomedicale sanguine în baza autorizaţiei eliberate de Ministerul Sănătăţii, instituţiile abilitate vor asigura trasabilitatea lor. Informaţia despre trasabilitate se păstrează timp de 30 de ani. Stocarea sîngelui, componentelor sanguine şi preparatelor diagnostice şi biomedicale sanguine se efectuează conform normelor tehnice şi sanitare aprobate de Ministerul Sănătăţii.

Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Am adresat o petiţie unei instituţii de stat, după care, funcţionarul implicat în examinarea ei mi-a reproşat că, conform statutului funcţionarului public este limitat în realizarea unor drepturi solicitate de mine. Din acest considerent, rog să mi se aducă la cunoştinţă care sînt drepturile funcţionarului public.

Vasile Gorgos, r-n Orhei

Conform art.14 din Legea cu privire la funcţia publică şi statutul funcţionarului public, funcţionarul public are următoarele drepturi generale:

a) să examineze probleme şi să ia decizii în limitele competenţei sale;

b) să solicite, în limitele competenţei sale, şi să primească informaţia necesară de la alte autorităţi publice, precum şi de la persoane fizice şi juridice, indiferent de tipul de proprietate şi forma lor juridică de organizare;

c) să-şi cunoască drepturile şi atribuţiile stipulate în fişa postului;

d) să beneficieze de condiţii normale de muncă şi igienă de natură să-i ocrotească sănătatea şi integritatea fizică şi psihică, precum şi de un salariu corespunzător complexităţii atribuţiilor funcţiei;

e) să se adreseze Guvernului asupra cazurilor de încălcare a legislaţiei referitoare la funcţia publică şi la statutul funcţionarului public, cu excepţia funcţionarilor publici care activează în cadrul autorităţilor publice indicate în art.8 alin.(2) lit.d) din legea menţionată, care sînt în drept să se adreseze conducătorilor autorităţilor publice respective;

f) să beneficieze de stabilitate în funcţia publică deţinută, precum şi de dreptul de a fi promovat într-o funcţie publică superioară.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(noiembrie 2011, nr. 43(398)

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea cet. Hanganu Ludmila, pentru data de 28 noiembrie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 10) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă intentată la cererea cet. Osipov Ludmila către Întreprinderea de Stat – Centrul Resurselor Informaţionale de Stat „Registru" privind contestarea actului administrativ.

Judecător A. Gavriliţa

◆◆◆

Curtea de Apel Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Marola Svetlana, domiciliată în Chişinău, str. Mircea cel Bătrîn nr. 25, apt. 49, pentru data de 7 decembrie 2011, ora 12.30, la şedinţa de judecată (str. Teilor nr. 4, sala 7) unde se va examina în ordine de apel dosarul civil la acţiunea cet. Bejenaru Claudia către Marola Svetlana împotriva Hotărîrii jud. Ciocana din 26.04.2011.

Judecător Marina Anton

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „SCAM-Construct", pentru data de 28 noiembrie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît unde va avea loc examinarea cauzei civile a SRL „Termoenergomontaj-Completare" privind încasarea a 9300 lei.

Judecător I. Gancear

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Terra Consulting", pentru data de 30 noiembrie 2011, ora 16.45, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 44) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea ÎS „Centrul Naţional pentru Frecvenţe Radio" privind repararea prejudiciului.

Judecător D. Suşchevici

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Brumă Maxim, pentru data de 2 decembrie 2011, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Alexeeva Janna privind încasarea datoriei.

Judecător Liubovi Brînza

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Nani Natalia, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea lui Nani Sergiu privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ion Ţurcan

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Eurodeviz", pentru data de 5 decembrie 2011, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea SRL „Mif" privind încasarea datoriei.

Judecător Ion Ţurcan

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Grati Valeriu Vasile, domiciliat în mun. Chişinău, str. Ialoveni nr. 102/1, apt. 13, pentru data de 8 decembrie 2011, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Semenova Alla privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Avornic

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Grati Ana Ghenadie, domiciliată în mun. Chişinău, str. Grenoble nr. 159/6, apt. 38, pentru data de 8 decembrie 2011, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Semenova Alla către Grati Valeriu, Grati Ana privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Avornic

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Suveica Octavian, a.n. 1975, cu ultimul domiciliu în mun. Chişinău, str. Pietrarilor nr. 8/1, apt. 22, pentru data de 12 decembrie 2011, ora 13.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Suveica Olesea privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Braşoveanu

◆◆◆

Curtea de Apel Economică vă comunică că la data de 7 decembrie 2011, ora 9.00, se va examina cauza civilă la cererea Agenţiei Proprietăţii Publice către SRL „Transimex- Prim" cu privire la nulitatea actelor juridice, la şedinţa de judecată sînt invitaţi toţi participanţii la proces: SRL „Transimex-Prim", mun. Chişinău, str. Cosmonauţilor nr. 9, of. 2; Agenţia Proprietăţii Publice, mun. Chişinău, str. Piaţa Marii Adunări Naţionale nr. 1; SA „Registru-F", mun. Chişinău, bdul Negruzzi nr. 7; BC „Victoriabank" SA, mun. Chişinău, str. 31 August 1989 nr. 141; SRL „Art Vin", mun. Chişinău, str. Drumul Schinoasei nr. 1/4, of. 66; SRL „Tower-Grup", mun. Chişinău, str. A. Puşkin nr. 32; SRL „First Hotel", mun. Chişinău, str. Şoimarilor nr. 8; cet. Isîmbeli Valeriu, mun. Chişinău, str. Ceucari nr. 2, apt. 44; SRL „Larga Vin, mun. Chişinău, str. Uzinelor nr. 2; Comisia Naţională a Pieţii Financiare, mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 77; Procuratura Generală, mun. Chişinău, str. B. Bodoni nr. 26; Hotelul Chişinău, mun. Chişinău, str. Negruzzi nr. 7; Ministerul Finanţelor, mun. Chişinău, str. Cosmonauţilor nr. 9; Oficiul Cadastral Teritorial, mun. Chişinău, str. Armenească nr. 42,„B"; cet-nii: Ostrovscaia Melania, Durleşti, str. Junimea nr. 28; Monici Sofia, mun. Chişinău, str. Şciusev nr. 73, apt. 13; Culeasova Iulia, mun. Chişinău, bdul Dacia nr. 22, apt. 114; Melnic Alexandru, mun. Chişinău, str. Florilor nr. 12/4, apt. 4, pe adresa: mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 106.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Eugeniu Clim

Citaţii în judecată

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Neo Poli Tur” SRL, Garbunova Olga, Garbunov Ivan, pentru data de 15 decembrie 2011, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea depusă de BC „Moldova Agroindbank” SA către Turta Vadim, intervenient accesoriu SC „Neo Poli Tur” SRL privind încasarea datoriei şi la acţiunea reconvenţională depusă de Turta Vadim către BC „Moldova Agroindbank” SA, intervenienţi accesorii SC „Neo Poli Tur” SRL, Garbunova Olga, Garbunov Ivan, privind declararea nulă a contractului de credit.

Judecător Liubovi Brînza

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Ţugui Sergiu, pentru data de 16 decembrie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acţiunea ÎCS „Easy Credit” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător V. Efros

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Malcova Natalia, a.n. 03.11.1980, originară din or. Sankt-Petersburg, Rusia, pentru data de 16 decembrie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului, s. Centru, mun. Chişinău, împotriva cet. Malcova Natalia, Dichii Evghenii privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător A. Andronic

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cucereavîi Vasile Iurie, pentru data de 10 ianuarie 2012, ora 10.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Patrănici Nicolae către CA „Artas” privind achitarea despăgubirii de asigurare.

Judecător A. Catană

◆◆◆

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Cojevnicova Nina, pentru data de 11 ianuarie 2012, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Carastoianova Valentina privind încasarea datoriei.

Judecător A. Catană

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Luchian Iurie Cristofor, pentru data de 28 noiembrie 2011, ora 13.50, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 602) în calitate de pîrît in cauza civilă nr. 2-4163/2011, intentată de Ciorici Vladislav privind repararea prejudiciului material şi moral.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ghenadie Pavliuc

◆◆◆

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Şvera Svetlana şi Panpuh Iurii, pentru data de 6 decembrie 2011, ora 8.40, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrîţi in cauza civilă nr. 2-253/2011 la cererea SRL „Lidiros-Prim” privind evacuarea din bunul imobil.

Judecător Galina Moscalciuc

◆◆◆

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Smith Thomas John, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 9.20, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 19) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea cet. Smith Oxana privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Cornelia Vârlan

◆◆◆

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lomaihina Eugenia, pentru data de 12 decembrie 2011, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acţiunea DPDC, Rîşcani, mun. Chişinău privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Lilia Lupaşco

◆◆◆

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Indricean Ludmila şi Indricean Constantin, pentru data de 13 decembrie 2011, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată la cererea cet-lor: Leahu Serghei, Leahu Neli şi Agheev Dmitrii privind încasarea sumei.

Judecător Gh. Gorun

◆◆◆

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gruşevan Nelea, pentru data de 9 februarie 2012, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Gruşevan Victor privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Ilaşco

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Issa Jwan, pentru data de 1 decembrie 2011, ora 9.10, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 20) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Issa Nadejda privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Maria Ghervas

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Başirov Namat, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 27) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Başirova Tatiana privind desfacerea căsătoriei şi stabilirea domiciliului copilului minor.

Judecător Ion Druţă

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Neliubov Serghei din mun. Chişinău, bdul Traian nr. 19/3, apt. 32, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Neliubov Valentina privind desfacerea căsătoriei.

Vicepreşedintele Judecătoriei Botanica Iurie Cotruţă

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Verbiţchi Andrei din mun. Chişinău, str. Independenţei nr. 2/3, apt. 8, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată de Prodan Serghei privind încasarea datoriei.

Vicepreşedintele Judecătoriei Botanica Iurie Cotruţă

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pasat Natalia şi Pasat Ana, pentru data de 15 decembrie 2011, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎCS „Express Leasing” SRL către Pasat Natalia, Pasat Ana, Bolbacean Svetlana privind încasarea datoriei.

Judecător S. Teleucă

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gobja Evelina, pentru data de 19 decembrie 2011, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Kendirbaeva Maria privind deposedarea şi vînzarea forţată a obiectului ipotecat.

Judecător Vitalie Stratan

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gobja Andrei, pentru data de 19 decembrie 2011, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 9) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Kendirbaeva Maria privind deposedarea şi vînzarea forţată a obiectului ipotecat.

Judecător Vitalie Stratan

◆◆◆

Judecătoria Botanica mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Lupaşcu Vasile, pentru data de 19 ianuarie 2012, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Lazari Angela privind pierderea dreptului la spaţiul locativ.

Judecător Ecaterina Silivestru

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gazea Alexandru, pentru data de 2 decembrie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Mereuţă Galina privind înlăturarea încălcărilor.

Judecător Ion Tutunaru

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Otgon Stepan Ion, a.n. 07.04.1954, domiciliat în mun. Chişinău, str. N. M. Spătaru nr. 19/5, apt. 4, pentru data de 7 decembrie 2011, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Cecan Maria privind încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecător Ion Bulhac

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Manole Adrian, Manole Ana, pentru data de 13 decembrie 2011, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de Guc Leonid privind încasarea prejudiciului material.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ala Malîi

◆◆◆

Judecătoria Făleşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şuvari Gheorghe, născut la 11.06.1983, domiciliat în satul Buşila, Ungheni, pentru data de 30 noiembrie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Făleşti, str. 1 Mai nr. 14, bir. 10) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Şuvari Iulia privind încasarea pensiei de întreţinere a doi copii în sumă bănească fixă. Încheierea, nu se supune nici unei căi de atac.

Judecător Oleg Ciumaş

◆◆◆

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cetlui Ghedelica Petru, născut la 16.12.1981, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Baurci Moldoveni, Cahul, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 16.30, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1847/2011 intentată la cererea reclamantei Patraşanu Natalia privind acordul la întocmirea paşaportului pentru copilul Patraşanu Liviu şi ieşirea lui din ţară.

Pîrîtului i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtului în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa lui.

Judecător Vitalie Movilă

◆◆◆

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Botnarenco Elena, domiciliată în or. Orhei, str. Boris Glavan nr 7, apt. 26, pentru data de 5 decembrie 2011, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Botnarenco Alexandru privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

◆◆◆

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cetnei Bănică Tatiana Afanasi, născută la 12.04.1964, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Taraclia de Salcie, Cahul, pentru data de 6 decembrie 2011, ora 8.15, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-1606/2011 intentată la cererea reclamantului Bănică Vasile privind desfacerea căsătoriei.

Pîrîtei i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtei în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător Vitalie Movilă

◆◆◆

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cucu Ghenadie, pentru data de 7 decembrie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „AUTOECONOM” privind repararea prejudiciului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Tatiana Troianovschi

◆◆◆

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Marcov Iurie, pentru data de 7 decembrie 2011, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Marcova Angela privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Tatiana Troianovschi

◆◆◆

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Popa Vasile Dumitru, cu ultimul domiciliu în or. Nisporeni, str. Ştefan cel Mare nr. 3, pentru data de 9 decembrie 2011, ora 13.30, la şedinţa de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, sala nr. 2, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-557/2011 intentată de Popa Maria privind desfacerea căsătoriei.

Judecător M. Ulinici

◆◆◆

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Goliş Vitalie, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Unirii nr. 134, apt. 29 sau satul Pîrliţa, Ungheni, pentru data de 12 decembrie 2011, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Goliş Irina privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Negruţa

◆◆◆

Judecătoria Cahul, în conformitate cu art.108 şi art.103 ale Codului de procedură civilă al RM, solicită prezentarea cet-nei Dimova Antonina Pavel, născută în 1965, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Tiraspol, str. 1 Mai nr. 50 „A”, camera nr. 212, pentru data de 22 decembrie 2011, ora 8.30, la şedinţa de judecată (Cahul, bdul Victoriei nr. 8, bir. 211) în calitate de pîrît în cauza civilă cu nr. 2-309/2011, intentată la cererea reclamantei Ghinea Zinovia privind anularea titlului de proprietate asupra terenului din 21.01.2003, contactului de vînzare-cumpărare din 04.02.2003, actelor administrative ş.a.

Pîrîtei i se propune să prezinte referinţă şi probele de care dispune referitor la pricină. În caz de neprezentare a probelor şi de neprezentare a pîrîtei în instanţă, pricina va fi examinată în lipsa ei.

Judecător Vitalie Movilă

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Babalici Raisa, Babalici Iurii, pentru data de 14 decembrie 2011, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ala Malîi

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Curnic Maria, Curnic Vladimir, Vronschi Aliona, pentru data de 14 decembrie 2011, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ala Malîi

◆◆◆

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Croitoru Ovidiu, Croitoru Viorica, pentru data de 14 decembrie 2011, ora 16.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ala Malîi

◆◆◆

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentanţilor: SRL „Proalmet”, SRL „Duvisil”, pentru data de 30 noiembrie 2011, ora 11.30, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215), în calitate de pîrîţi, unde va avea loc examinarea cauzei civile a SRL „Orfonox” privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

Aniversări

Nicolae OSMOCHESCU,
doctor în drept, profesor universitar,
Facultatea de drept, USM

Mult stimate domnule Nicolae Osmochescu,

Cu deosebite sentimente vă adresăm cele mai calde felicitări cu prilejul frumoasei dumneavoastră aniversări.

Aţi reuşit să cuceriţi multe prin tenacitatea cu care munciţi, înţelepciunea pe care o vădiţi, responsabilitatea de care daţi dovadă în laborioasa activitate ce o desfăşuraţi, cîştigînd prin aceasta, incontestabil, încrederea şi respectul tuturor.

Aţi ajuns aici, la această frumoasă aniversare, cu un spirit hotărît şi devotat ideii de perfecţiune, pe care stăruiţi să îl insuflaţi, cu atîta dăruire, discipolilor dumneavoastră.

Vă dorim să aveţi parte de multă sănătate, succese, realizări şi bucurii pe măsura aşteptărilor.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Ludmila Dumneanu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Iuliana Barat**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Djeta Chistol**, judecător, Centru; **Natalia Chiseliova**, judecător, Străşeni; **Aliona Donos**, judecător, Bălţi; **Diana Stănilă**, judecător, Bălţi; **Iurie Guzun**, judecător, Briceni; **Oleg Ciumaş**, judecător, Făleşti; **Mihail Ţurcan**, judecător Căuşeni.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

membrii Consiliului de administraţie
al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi
Revista Naţională de Drept

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

La ce oră sîntem cei mai eficienţi?

În anumite clipe din zi, organismul nostru are momente maxime de energie, însă în altele oboseşte. Află la ce ore eşti plin de vitalitate şi cînd ar fi mai bine să te odihneşti.

Ora 7 – acum trebuie să serviţi micul dejun. Înainte este indicat să beţi un pahar cu apă, pentru a ajuta digestia.

Ora 8 – organismul tînjeşte după ,,combustibil". Din nefericire, este şi ora la care au loc cele mai multe infarcte şi accidente vasculare cerebrale. Este ora ideală, dacă vreţi să vă faceţi o analiză a sîngelui. Dacă o amînaţi pentru altă oră, compoziţia sîngelui se schimbă din cauza stresului.

Ora 9 – organismul recepteazǎ cel mai puţin senzaţia de durere şi este imun la frică. Chimioterapia şi injecţiile trebuie făcute acum, pentru că nu vor fi complicaţii. Datorită toleranţei sporite a organismului, şansele de vindecare sînt mai mari.

Ora 10 – creierul este foarte receptiv şi acumulează cu uşurinţă noile cunoştinţe.

Capacitatea de a lua decizii şi de a rezolva probleme este maximă. Este momentul ideal să plecaţi la drum cu maşina, deoarece atenţia şi reflexele funcţionează la capacitate maximă.

Ora 11 – circulaţia sanguină se află în momentul său de vîrf. Evitaţi să mergeţi la un consult cardiologic, deoarece cardiologul vă poate pune un diagnostic greşit.

Ora 13 – scade atenţia. Totul este programat pentru digestie.

Ora 14 – forţa vitală este foarte scăzută.

Ora 15 – creierul se pune iar în mişcare. Atenţia şi puterea de concentrare acţionează la cote maxime.

Ora 16 – acum se revitalizează şi corpul, dispus să fie activ. Medicamentele acţionează foarte bine în stomac.

Ora 17 – oamenii de afaceri au o putere de convingere neobişnuită, pictorii fac minuni. În competiţii, sportivii obţin acum cele mai bune rezultate.

Ora 18 – este ora activităţilor culturale. Simţurile sînt foarte ascuţite.

Ora 19 – organismul acceptă medicamentele, iar pielea tînjeşte după îngrijire şi asimilează produsele cosmetice. Dar atenţie, scade tensiunea.

Ora 20 – cresc capacităţile vizuale. Alegeţi materialele şi modelele vestimentare. Ultima masă a zilei trebuie servită acum.

Ora 21 – alimentele nu se mai asimilează. Mîncarea nu se mai digeră.

Ora 23 – tensiunea, temperatura şi activitatea cardiacă sînt la cote minime. Dacă vrem să fim frumoase, trebuie să ne culcăm acum, deoarece începe procesul de regenerare a celulelor pielii.

Ora 24 – obligatoriu, să dormim profund.

Studiu: De ce este mai dificil să lucrezi de acasă decît de la birou

Să lucrezi de acasă este mult mai obositor decît să prestezi aceeaşi muncă de la birou, potrivit unui studiu. Cei care lucrează de acasă ajung să îşi dea seama că volumul timpului petrecut la domiciliu amplifică certurile cu rudele şi creşte nivelul de stres.

În timpul studiului a fost analizat comportamentul a peste 300 de angajaţi ai unei companii de IT, dintre care unii lucrau în mare parte de acasă, iar alţii veneau la birou. Angajaţii au fost întrebaţi despre amploarea conflictelor din familie şi despre echilibrul vieţii lor profesionale.

Patru din cinci angajaţi care lucrau acasă au declarat că se simt stresaţi din cauză că nu reuşesc să păstreze un echilibru între viaţa profesională şi cea personală, iar faptul că lucrează de la domiciliu înrăutăţeşte şi mai tare situaţia.

Raportul spune că ,,pe măsură ce sarcinile de la muncă şi cele de acasă intră tot mai mult în conflict, oamenii încep să se simtă şi mai extenuaţi. Cei care nu reuşeau să împace familia şi munca au ajuns la surmenaj în momentul în care au ajuns să lucreze foarte mult de acasă".

Potrivit cercetătorilor, uneori simplu fapt că iese din casă permite angajatului să-şi încarce bateriile.

Subiecţii care lucrează de la birou au declarat că nu se simt stresaţi că munca le influenţează viaţa personală. Concluzia cercetătorilor a fost că cei care lucrează la domiciliu vor să-şi îmbunătăţească stilul de viaţă şi să evite extenuarea, însă ajung să obţină contrariul.

CALEIDOSCOP

Berea este benefică pentru sănătate

Berea reduce riscul apariţiei bolilor cardiovasculare. Este concluzia unor specialişti în nutriţie reuniţi în cadrul Congresului anual al Federaţiei Europene a Societăţilor de Nutriţie.

Potrivit medicilor, consumul moderat de bere este benefic pentru rehidratarea organismului, dar şi pentru sănătatea oaselor. Asta deoarece, berea conţine siliciu, un element important în menţinerea densităţii oaselor.

Nutriţioniştii atenţionează că aceste beneficii ale berii se fac simţite doar în cazul unui consum moderat.

A căutat în opt tone de gunoaie inelul de logodnă în valoare de 10 000 de dolari

A aruncat la gunoi inelul cu diamant ce valora 10 000 de dolari. Nu pentru că ş-ar fi dorit, ci din întîmplare. Este vorba de un american din Florida, care după incident a căutat prin opt tone de gunoaie pentru a găsi inelul de logodnă al soţiei sale.

McGuinn a vrut să arunce la gunoi un aparat de bărbierit, însă, fără să-şi dea seama, a pus în coşul de gunoi şi inelul soţiei sale. Cei doi sînt căsătoriţi de cinci ani şi aşteaptă primul lor copil.

În momentul în care bărbatul a înţeles ce s-a întîmplat, compania de salubritate din Margate (Florida) colectase deja gunoiul din cartierul lor. Soţii McGuinn au sunat la firma de salubritate locală şi în mai puţin de o oră, omul a început să caute prin cele circa opt tone de gunoaie. El a fost ajutat şi de angajaţii companiei.

Dupa cîteva ore de căutari, McGuinn a reuşit să descopere inelul. Astfel, bărbatul a descris momentul descoperirii inelului cu cel al cîştigării premiului cel mare la loterie. El s-a grăbit să ajungă acasă, pentru a returna bijuteria soţiei sale.

Meridian juridic

A chemat poliţia din cauza unui joc

O fetiţă de şapte ani din Marea Britanie a sunat la poliţie pentru a-l reclama pe bunicul ei, care trişa la un joc de cărţi. Ofiţerii de poliţie din Burnet, Wisconsin, au povestit că au primit mai multe telefoane de la o fetiţă care încerca să spună ceva. Poliţiştii au aflat locaţia telefonului şi s-au prezentat la casa cu pricina, unde au aflat de ,,nemulţumirea" fetei cu privire la trişor.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene ,,Constantin Stere" din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei: MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 50 sp